

## CoP 4 – Maatschappij

### Actuele regels en wetgeving voor culturele zzp'ers

#### **Waarom dit thema?**

\*Door in te zoomen op een deelthema kunnen we focus aanbrengen en koers bepalen.

\*De wet DBA laat zien hoe beslissingen vanuit andere ministeries (naast OCW) ook grote invloed kunnen hebben op de culturele zzp'er.

#### **🌟 Wat weet jij al over de wet DBA?**

Op een schaal van 1 (niets) – 5 (expert)

Begin van de middag: De meerderheid heeft wel wat kennis over de wet, voor één persoon is deze nieuw.

Einde van de middag: Iedereen heeft basiskennis opgedaan en een deel voelt zich nu goed ingevoerd.

#### **🌟 Hoe kijk je naar de wet DBA?**

1 (ik lig wakker van de negatieve impact op onze sector) – 5 (ik kijk ernaar uit)

Begin van de middag: De meerderheid is 'somber neutraal' over de wet. Eén persoon leunt naar een positieve kijk.

Einde van de middag: Er is een kleine beweging naar een optimistischere kijk.

## **Presentatie Kunstenbond over wet- en regelgeving**

Waarom is er gekozen voor de wet DBA?

Maatschappelijke problemen: Schijnzelfstandigheid - Uitbuiting

**Hoe bepalen we of iemand als culturele zzp'er kan worden gezien?**

### **★ Arbeidsrelatie**

Is er sprake van werknemerschap of zelfstandigheid?

(Hier zijn criteria voor, denk aan: gezag, structureel karakter, zij-aan-zij)

### **★ Ondernemerschap**

Hoe ondernemend ben je? Dit heb je als zzp'er meer in eigen hand.

(Denk aan criteria als: winstverwachting, duurzaamheid, zelf ondernemersrisico genomen)

Zelfstandig of werknemer?

Wat blijkt: de weging is niet eenduidig. De weging zal in iedere casus opnieuw worden gemaakt.

**'Plat gezegd: wat het zwaarst weegt, moet het zwaarst wegen.'**

**'Common sense'**

★ **Tips voor de zzp'er:**

- \* **Check:** hoe zijn mijn afspraken/contracten met opdrachtgevers? + hoe is mijn ondernemerschap ontwikkeld?
- \* Zorg dat je **risicobewust** bent en dat aan kunt tonen. *(Deze CoP-deelname laat bv zien dat je risicobewust bezig bent)*
- \* Ga in **gesprek met de opdrachtgever**. Hoe maken we de opdracht zo dat het een zelfstandige klus wordt? 'Dat gaat makkelijker bij kleine opdrachtgevers dan bij de grotere.'
- \* Verdiep je in de toekomstige, **verplichte AOV**. De lobby van de Kunstenbond zegt: de AOV moet betaalbaar zijn + een dekking geven waar de zzp'er ook wat aan heeft.

**Constatering van het CoP-collectief**

- Waar ligt de verantwoordelijkheid? Bij de overheid, werkgever of bij de ondernemer? Dit blijft volgens deelnemers vaag in deze vraagstukken.
- Verschillende ontwikkelingen lopen samen: de cultuursector moet krimpen + fair practice code + nieuwe wet- en regelgeving zoals DBA en de AOV: er wordt steeds minder mogelijk – er kan minder worden gemaakt.

## Vraag 1 Mogelijke gevolgen van actuele wet- en regelgeving op de arbeidspositie van de culturele/creatieve zzp-er?

### ⊗ Zorgen

- Er zal **minder kunst** worden gemaakt/geproduceerd.
- **Aantal stichtingen neemt af.** Bestuurders van culturele stichting komen in de knel: er kleven nu risico's aan het besturen van een stichting. Heb ik de arbeidsrelatie wel goed geïnterpreteerd? Gaat de belastingdienst straks tegen mij procederen?
- Botsing tussen praktijk en **eisen van de cultuurfondsen** (om een stichting te zijn).
- Opdrachten worden **tijdelijke contracten**: mensen krijgen drie tijdelijke contracten en vervolgens geen vast contract. 'Ik voorzie dat mijn werk daarna stopt.'
- Producenten, stichtingen, organisaties **schieten in een stuip**: *dan maar helemaal geen zzp'ers meer.*
- De **freelancepraktijk staat onder druk**: Voor een deel van de werkzaamheden in dienst gaan – betekent minder uren kunnen draaien – betekent meer belasting betalen – betekent minder ruimte om creatief en flexibel te zijn.
- Eerst 'gedwongen' in het freelancerschap – nu wordt er ineens voor ons gezorgd'. **Betuttelend en top-down.**
- De prijs wordt betaald door de mensen die het werk doen.
- Onzekerheid: wat betekent '**gewoon een goed verhaal**'? Is dat straks voldoende bij de belastingdienst?
- **Minimumtarief (EUR 36 per uur) wordt het maximumtarief**: om de concurrentie aan te gaan.
- Fair practice zonder extra geld zal niet werken.

### ⊗ Opstekers

- **Weerbare freelance praktijk.** Je wordt aangemoedigd te ondernemen, meerdere opdrachtgevers te vergaren.
- Meer aandacht voor **directe financiering van makers** ipv instellingen ('BIS move over!').
- **Druk op de ketel**: de wet DBA brengt weeffouten systeem aan het licht. Opeenvolging van tijdelijke contracten wordt misschien sneller aangepakt.

## Vraag 2 Hoe nemen we regie op de impact van deze wet- en regelgeving?

- **Wegnemen angst** door zzp'ers zelf: door samen te komen en ervaringen uit te wisselen (georganiseerd en informeel).
- **Wegnemen angst bij de werkgevers:** inhuren van zzp'ers kan zeker nog! Laten we samen het gesprek aan gaan *hoe* we dat kunnen doen, zodat alle partijen profiteren.
- Wegnemen wantrouwen door overheid/belastingdienst: pleiten voor zwart-op-wit-afspraken voor **zachte handhaving** van de nieuwe regels.
- **Duidelijkheid over wetgeving** nodig. De onduidelijkheid over de toekomstige, verplichte ALV geeft veel zorg bij zzp'ers.
- Informeren werkgevers – die moeten op de hoogte zijn van de nieuwe realiteit waar hun zzp'ers mee te maken krijgen (en de nieuwe kostenposten).
- **Arbeidsongeschiktheid:** voor de lange termijn verzekering – voor de korte termijn zelf iets regelen (broodfonds of sparen)
- Rekening houden met **zzp-mentaliteit:** past collectief organiseren wel? Hoe spreek je de zzp'er aan in dit debat over nieuwe regelgeving? Hoe neem je hem/haar mee? Dit beter in kaart brengen.

### Opmerkingen:

- \* Ondernemen is ook: reageren op en meebewegen met externe prikkels.
- \* Collectief organiseren druist in tegen mentaliteit creatieve zzp'er (onderzoek Paul Rutten): **autonoom**, 'ik doe het zelf wel'.
- \* ALV kan zorgen voor **meer collectiviteit:** de moeilijk verzekerbare goudsmid kan eenzelfde bescherming krijgen als de makkelijk te verzekeren accountant.

## ★ ACTIE! ★

‘We willen voor onszelf zorgen en niet gedwongen worden om maatregelen te nemen die ons niet ten goede komen.’

★ **Stakingskas opzetten:** allemaal inleggen zodat er geld is wanneer er straks naheffingen/rechtszaken komen.

(NB: het risico ligt bij de DBA bij opdrachtgevers, niet bij individuele zzp'ers)

★ **Schijn-rechtszaak tegen de schijnzelfstandigheid**

Zelf 10 complexe casussen uitwerken en daar de belastingdienst/jurist naar laten kijken.

Zo creëren we voorbeeldzaken die angst en onduidelijkheid (deels) weg kunnen nemen.

(NB: dit zouden dan casussen zijn die als grijs-oranje uit de online tool van de belastingdienst komen)